

AYFER TUNÇ

Bir Deliler Evinin
Yalan Yanlış
Anlatılan Kısa Tarihi

29. BASKI

♥ can
çalış

AYFER TUNÇ

BİR DELİLER EVİNİN
YALAN YANLIŞ
ANLATILAN KISA TARİHİ

Can ağdaş

Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi, Ayfer Tunç

© 2009, Can Sanat Yayınları A.ř.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2009

29. basım: Mayıs 2023, İstanbul

Bu kitabın 29. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa evikdoğan

Editör: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak resmi: Kerem Yeğin

Baskı ve cilt: zkaracan Matbaacılık ve Ciltilik San. ve Tic. Ltd. şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-2212-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAğITIM TİCARET VE SANAYİ A.ř.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

AYFER TUNÇ
BİR DELİLER EVİNİN
YALAN YANLIŞ
ANLATILAN KISA TARİHİ

ROMAN

♥can

Ayfer Tunç'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bir Mâniniz Yoksa Annemler Size Gelecek, 2005

Kapak Kızı, 2005

Aziz Bey Hadisesi, 2006

Evvelotel, 2006

Mağara Arkadaşları, 2006

"*Ömür Diyorlar Buna*", 2007

Yeşil Peri Gecesi, 2010

Suzan Defter, 2011

Dünya Ağrısı, 2014

Kırmızı Azap, 2014

Ayfer Tunç'la Karanlıkta Kelimeler (Handan İnci'yle birlikte), 2014

Âşıklar Delidir ya da Yazı Tura, 2018

Osman, 2020

Kuru Kız, 2023

AYFER TUNÇ, 1964'te Adapazarı'nda doğdu. Erenköy Kız Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. İlk öykü kitabı 1989'da yayımlanan *Saklı*'dır. Yazar bu kitabını daha sonra *Evelotel* adlı öykü kitabıyla birleştirerek *Evelotel-Saklı* adıyla yayımladı. Diğer öykü kitapları *Mağara Arkadaşları*, *Aziz Bey Hadisesi* ve *Taş-Kâğıt-Makas*'tır. *Taş-Kâğıt-Makas*'ın içinde yer alan kısa romanı *Suzan Defter*'i 2013'te; *Aziz Bey Hadisesi*'ndeki kitaba adını veren eseri 2014'te bağımsız olarak yayımladı. Bu iki kitapta yer alan diğer kısa öyküleri *Kırmızı Azap* ismiyle kitaplaştırdı. Sait Faik'in öykülerinden hareketle TRT için yazdığı *Havada Bulut* adlı senaryosu 2002'de, Orhan Kemal'in aynı adlı romanından uyarladığı *72. Koşuş* adlı senaryosu 2010'da çekildi. Mezun olduğu Erenköy Kız Lisesi'nin kütüphanesine 3 Aralık 2021'de Ayfer Tunç'un adı verildi. Ancak Mayıs 2022'de hiçbir gerekçe gösterilmeden kaldırıldı ve yerine Erenköy Kız Lisesi mezunu olmayan bir yazarın adı konuldu. Ayfer Tunç'un *Kapak Kızı* (1992), *Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi* (2009), *Yeşil Peri Gecesi* (2010), *Dünya Ağrısı* (2014), *Âşıklar Delidir ya da Yazı Tura* (2018), *Osman* (2020) ve *Kuru Kız* (2023) adlı romanlarının yanı sıra *Memleket Hikâyeleri* (İletişim Yayınları, 2012) adlı anı-öykü kitabı, *Bir Mâniniz Yoksa Annemler Size Gelecek* (2001), "*Ömür Diyorlar Buna*" (2007) adlı yaşantı kitapları, Oya Ayman'la birlikte yazdığı *İkiyüzlü Cinsellik* (1994) adlı bir inceleme kitabı, Murat Gülsoy'la birlikte dünya edebiyatı üzerine sohbetlerinden oluşan *Diyaloglar* (2022) kitabı ve *Harflere Bölünmüş Zaman* adlı bir e-kitabı vardır.

Karadeniz şehirlerinden birinde, denize sırtını dönmüş biçimde inşa edildiği için görenlerin içinde anlamsız bir küslük duygusu yaratan bir Ruh Sağlığı Hastanesi'nin en üst katındaki konferans salonunda, **konuk konuşmacı Ülkü Birinci** 14 Şubat Sevgililer Günü nedeniyle, ***Aşk: Özveri mi? Benliği Korumak mı?*** başlıklı bir konferans veriyordu.

Nietzsche'den aparttığı bir cümleyi konu başlığı olarak seçen Ülkü Bey psikoloji doçentiymi, İstanbul'da uyduruk bir özel üniversitede görevliydi. Çoğunluğu mankafa olan öğrencilerine ders anlatırken kullandığı yüksek tansiyonlu üslubuyla konuşuyordu kürsüde. Avuçlarını dayadığı kürsü adi formikayla kaplıydı, bir ayağı da kısa olduğu için, sallandıkça konsantrasyonu bozuluyordu adamın. Gece hiç uyumadığı ve çok gergin bir sabah geçirdiği için sinirliydi. *Şu siktiğim kürsüsü yüzünden konuşmama fokuslanamıyorum!* diye küfrediyordu içinden.

Fokuslanmak sözcüğünü yeni yeni kullanmaya başlamıştı. Eskiden *odaklanmak* derdi. ABD'de yürüttüğü psikoterapi çalışmalarını İngilizce yazdığı beş para etmez bir kitapla taçlandırıp yurda dönen **Profesör Altay Çamur**'un ikide bir *fokuslanmak* dediğini fark edince,

hemen benimsedi bu sözcüğü; o da yerli yersiz *fokuslanmak* demeye başladı.

Severdi böyle yeni sözcükler kapmayı, zengin bir dağarcığı vardı. Ama herkes yalan yanlış kullanıyor diye dağarcığından sözcük ya da deyim sildiği de olurdu. Bir akşamüstü, üç kuruş maaşıyla yurtdışı tatillerine nasıl gidebildiğine akıl sır erdiremediği **Fakülte Sekreteri Şenay Hanım**'ın, *Çok keyif alıyorum şu bisküvilerden*, dediğini duyunca, tiksindi bu *keyif almak* deyiminden, kimin ağzından duysa batmaya başladı.

Ucuz kolejlerden yarım yamalak İngilizce'yle mezun olmuş öğrencilerle içli dışlı olmayı çok seven Şenay Hanım'ın konuşması baştan başa yanlıştı aslında. Ne kadar dil yanlış varsa yapıyordu kadın. İşin kötüsü, bunun havalı bir konuşma tarzı olduğunu sanıyordu. Mesela, kendisiyle dalgasına flört eden kolejli piçlerin etkisiyle, İngilizce *feel* sözcüğünü Türkçe'ye birebir uyarlamıştı. Bayılıyordu onlar gibi *Nasıl hissettin?* diye sormaya. Ülkü Bey bir gün kantinci kızla konuşmasına kulak misafiri oldu. Kadının dekandan bahsederken, *Bana kötü hissettirdi!* dediğini duyunca, *Şuna bir çaksam!* dedi içinden.

Çakmadı elbette, o kadar değil, ama gene de büyük bir yanlış yaptı. Özel üniversite kantininin şımarık öğrencilerine sonsuz bir çeşitlilik sunan kantinde, *Ne yesem.. ne yesem..* diye düşünen kadına, gayet üstü kapalı bir biçimde, saçları jöleli erkek öğrencilerin fakülteyle ilgili bürokratik işlerini kolayca halletmek için kendisiyle flört eder gibi yaptıklarını, bunun bir çıkar ilişkisi olduğunu söyledi. Cinsel içerikli ihsasları yanlış anlamakta Şenay Hanım'ın üstüne yoktu, yakışıklı doçentin kendisine asıldığını sandı.

Tamamen gereksiz bir konuşmaydı. Ülkü Bey odasına dönüp neden böyle saçma sapan şeyler söyleme gereği duyduğunu düşündüğünde, kadının dekandan azar

işitmiş olmasına rağmen çevreye saçtığı mutluluğun sınırına dokunduğunu tespit etti.

Bu gereksiz konuşmanın Ülkü Bey'in kariyeri değil ama, aşk hayatı açısından olumsuz sonuçları oldu. Kimin kiminle yatmasının uygun olacağı konusunda sınırları sürekli genişleten bu özel üniversite camiasında, genellikle düzgün fizikli ve mümkünse seçkin kadınlarla ilişki kurduğu bilinen Ülkü Bey'in imajı zamansız bir yara aldı.

Tam da bölüme yeni gelen ve yakışıklı son sınıf öğrencileri arasında, adı kısa sürede **Verecen Selcen**'e çıkan genç araştırma görevlisi Selcen Akbaş'ı yemeğe çıkaracaktı. İstanbul'un en moda restoranında yer ayırtmış; kıza **facebook**'ta şampanya, çiçek filan göndermiş; yatacaklarına garanti gözüyle baktığı için, temizlikçi kadından sadece bu tür özel gecelerde kullanmaya kıyabildiği, o çok pahalı çarşaflarını sermesini istemişti.

Hangisiyle yatsam kariyerime daha yararlı olur? diye düşünen araştırma görevlisi güzel kız, seçkin bir doçent sandığı Ülkü Bey'in önüne gelenle yatan bir kart zampara olduğuna hükmetti; adamın günlerdir beklediği buluşmayı sudan bir sebeple iptal etti. Tek gecelik partnerlerini seçerken pek de ince eleyip sık dokumadığı halde, Şenay Hanım'ın Ülkü Birinci konulu şen kahkahasına tanık olunca, kendini bu obez kadınla aynı seviyeye düşüren adamdan bir anda soğumuştur. Fakültedeki iktidarı açısından daha kuvvetli olmakla birlikte, Ülkü Bey kadar çekici olmayan, hatta hiç çekici olmayan Altay Çamur'la yatmayı tercih etti.

Ülkesine görünmeyen bir taçla döndüğünden emin olan Altay Çamur, bu tacın kendisine meslektaşlarına tepeden bakma hakkı verdiğini düşünüyordu. Amerika'dan döndüğünden beri, akademik açıdan değersiz bulunduğu kişilerin selamlarını almaz olmuştur. Ama hak ettiği halde profesörlük mertebesine bir türlü erişemeyen Ülkü

Bey'in değerinden pek emin olamamıştı, ona selam vermekle vermemek arasında kararsız kalıyordu. Sonunda duruma göre, sanki lk Bey'e değil de arkasındakine ya da arkasındakine değil de ona selam veriyormuş gibi yapmak türünden, bayağı beceri isteyen bir çözüm buldu. Ülkü Bey her defasında Altay Bey'in selamına karşılık veriyor, ama sonra bu kendini beğenmiş profesörün kendisine değil, arkasındakine selam vermiş olduğu duygusuna kapılıp rahatsız oluyordu.

Yurtdışı yazışmalarında ve mail adresinde soyadını *Chamur* biçiminde yazan Altay Bey biricik kitabının ana-diline çevrilmesiyle meşgld. Her gle yemeğinde ya dekanla ya rektör yardımcısıyla bir araya gelmeyi başarıyor, onlara uzun uzun ülkemizin çevirmen ve redaktör sıkıntılarından söz ediyordu.

Ülkü Bey ise *fokuslanmak* sözcüğünü ABD'de talanmış bu *chamur* profesörden kaptığını bir fark eden olur da alay ederler korkusuyla –ki pek de gereksiz bir korku değildi, öğrencilerin adama *Fokus Altay* diye isim takıp alay ettiklerini kendi kulaklarıyla duymuştu– bu sözcüğü dilinin ucuna gelse bile kendi ortamında kullanmıyor, ama seyahatlerinde acısını çıkarıyordu.

Ülkü Birinci çok gezen bir adamdı, ama hep yurtiçinde. Yurtdışına çıktığı çok nadirdi. En son iki yıl önce Arnavutluk'a, Tiran niversitesi'nde bir sempozyuma davet edilince sevinçten uçmuştu. Gitmesine  gün kala, acilen hemoroit ameliyatı olması gerekti, gidemedi. şenay Hanım ise Dubai'den Mexico City'ye, Saint Petersburg'dan Venedik'e kadar gitmedik yer bırakmadı. Ülkü Bey şaşıyordu buna. Güzel bir kadın olsa anlayacak, *Bir gtreni var herhalde*, diye düşünecekti. Kadını yüzüne bakılır cinsten bulmuyordu. Yarım pansiyon kalınan otellerin açık büfe sabah kahvaltılarında araklayıp gün boyunca yemek için peçetelere sardığı salamlı tereyağlı san-

dviçleri geniş bel çantasına doldursun, tombul dizlerini örtmeyen XXL şortlar giysin, hasır şapkalar takıp mütemadiyen fotoğraf çeksin diye Şenay Hanım'a tüketici kredisi vermiş bankaların haciz işlemlerini başlatmasının an meselesi olduğunu öğrense rahatlardı, ama bilmiyordu.

Aklı tıklım tıklım dolu bir adamdı Ülkü Bey. Gerçi zihinsel birikiminin çoğunluğunun çerçöp olduğunun farkındaydı. Sığ düşüncelerini çok kıymetli bulacak kadar aptal biri değildi. Ama epeydir bundan rahatsızlık duymaz olmuştu. Çalıştığı pinti üniversiteden aldığı maaşla geçinemediği için, ücret karşılığı yaptığı rutin konuşmalarda, bayatın bayatı görüşlerinin yepyeni şeylermiş gibi coşkulu bir karşılık bulmasına başlarda o da çok şaşıyordu, sonra sonra alıştı.

Sadece alıştı ama. Bayat düşünceleri coşkulu bir karşılık buluyor diye kendine hayran olmuş değildi. Neydi, ne oldu, nereye varmak istiyordu, nerede kaldı, her şeyin farkındaydı. Yine de bu coşkulu karşılıklar ona aklına estiği gibi düşünme, herhangi bir mantık silsilesi takip etmeyen düşüncelerini konuşmalarında pervasızca ortaya koyma cesareti kazandırdı.

Artık hiç kimse, dinlediği konuşmalarda mantık silsilesi aramadığı, bulacak olsa da takip etmeye üşendiği için, renkli anlatımlarla, küçük anekdotlarla, internette indirilmiş basit resimlerle süslediği konuşmaları geniş ilgi görüyor, böylece Ülkü Bey de şehir şehir gezip ücret karşılığı konferans vermeye devam edebiliyordu. Bu konferansları vermek zorundaydı. Aksi takdirde daha nikâh masasına oturduğu anda evlendiğine pişman olduğu, ama *Aman çocuk oldu.. aman boşanmanın zamanı değil.. aman kariyerim zarar görmesin..* diye diye on beş yıl birlikte yaşadığı, boşanırken ciğerini söken karısına ve annesinin avukatı kesilen kızına nafakalarını her ay çatır çatır ödeyemezdi.

Kürsü yine zangırdadı. Ülkü Bey'in mavi uçlu, stabilo kalemi tıngır tıngır yuvarlanıp yere düştü. Kendini tutmasa bir tekme savuracaktı uyduruk kürsüye. Giderrek daha çabuk sinirlenen bir adam olmuştu. Ama epeydir dolu dolu öfkelenmiyor, kendine zarar verecek sınıra geldiğinde durmayı biliyordu.

En son üç yıl önce, artık yakın gözlüğü kullanmaktan kaçamayacağını öğrendiği gün çok öfkelenmişti. O sinirle kırmızı ışıktaki duramadı, öndeki taksiye çarptı. Suç kendisinde olduğu halde, çarptığı taksinin şoförüne saldırdı, adamın gözünü morartınca karakolluk oldular. *Öfkenin bedeli!* diye düşündü; komiser, gırtlak gırtlığa geldiği, öğle yemeğinde soğanlı fasulye piyazı yemiş şoförle kendisini zorla öpüştürüp barıştırdı.

Aslında yaşlanıyor olmaktan duyduğu aczi örtmek için öfkelenmişti, yoksa gözlüklere düşman olduğundan değil. Kapıldığı yaşlanma korkusunun nedeni, *Yarın başlayacağım, yakında yapacağım, daha zaman var, bugün, yarın..* diye diye ertelediği şeylerin hiçbirini yapamamış, hayallerinin birçoğu için zamanın geçmiş olduğunu, sanki zihninde bir şimşek çakmış gibi birdenbire ve kesinlikle anladığı halde, inkâr etmiş olmasıydı.

Yeni çıkan, antioksidan içerikli bir vitaminin prospektüsünü gözünden ne kadar uzaklaşırsa da okuyamayıp astigmatının maalesef ilerlediğine kendini inandırarak doktora gittiği ve böylece zihninde o şimşegin çaktığı gün yaşlanmıştı asıl, ama bunu kabul etmek istemiyordu.

Muayenehanesinin duvarlarına, Hacettepe Tıp'tan mezun olduğunu gösteren nal gibi diplomasının, uzmanlık belgesinin ve *West Virginia University's School of Medicine*'den aldığı çeşit çeşit sertifikaların büyütülmüş renkli fotokopilerini asmış olan **Oftalmolog Berkay Özberk'e** *Yakın gözlüğü kullanmanızın zamanı gelmiş de geçiyor bile,*

dediği için çok kızmıştı. Genç doktor bu cümleyi astigmat şikâyetiyle gelen hastasına müstehzi bir ifadeyle kurmamış olsa, *Zamanı gelmiş de geçiyor bile*, demek yerine, nazikçe *Çok şart değil ama.. yine de bir yakın gözlüğü kullanmayı düşünmez misiniz?* dese sorun etmeyecekti. Ama ifadesi cilalı bu genç doktorun yaşlanıyor olduğunu alaycı bir tavırla anıştırmasına bozulmuştu.

Göz Doktoru Berkay Özberk'in hastalarını gıcık etmek gibi bir âdeti yoktu. Ama kırları şakaklarındaki üç-beş telden ibaret olan gür saçlarını aslan yelesi gibi dalgalandıran Ülkü Bey, dudağının ucunda müstehzi bir gülüşle dazlaklık modasından bahsedince, doktorun birden tepesi atmıştı. Gerçi Ülkü Bey'in de kötü bir niyeti yoktu, duvardaki bir poster dikkatini çekmiş, sık sık yaptığı gibi yersiz bir söz etmişti sadece. Bütün gerginlik de böyle başladı.

Devasa boyutlarda büyütülerek poster haline getirilmiş fotoğrafta, yeni açılan bu şık ve pahalı hastanenin oftalmoloji servisinin, tesadüfen tümü erkek olan ve kılık kıyafetleri, duruşları, bakışları birbirine benzeyen doktorları omuz omuza sıralanmışlar, sağlam dişlerini ışıldatan gülümsemelerle poz vermişlerdi. Hepsi birbirinden yakışıklıydı, zimba gibiydiler, her birinin yüzünden buram buram özgüven okunuyordu. Ama yine bir tesadüf sonucu, hepsinin kafaları kazanmıştı. Kimisi saçları erken kirlaştığı, kimisi de tepesi açıldığı için çözümünü kafayı kazıtmakta bulan bu genç doktorların dazlak kafalarının sıralanmasıyla oluşan poster rahatsız edici bir otorite, bir üstsınıfsallık sezdiriyordu.

Bir süredir kendini yetersiz, aciz hisseden, yaşlanıyor olduğunu inkâr eden Ülkü Bey'in postere bakıp özgüvenden çatlayacak hale gelmiş bu genç doktorların kellik kompleksleri olduğunu aklından geçirerek güleceği tuttu, aynı anda elini gür saçlarının arasından geçirdi.

Berkay Özberk de bu müstehzi gülüşü ve aklından geçeni belli eden hareketi anında gördü.

Ülkü Bey genç doktorun soran bakışlarına cevap verme gereği duymasa gerginlik büyümeyecekti. Ama haftanın en az üç sabahını spor salonunda geçirdiği kalın boyun kaslarından belli olan yakışıklı adama ezilmek istemedi. *Dazlaklık modası yaygınlaştığından beri kim kel, kim değil anlaşılmıyor*, dedi, müstehzi gülüşünü gizleme gereği duymadan. Ailesinin bütün erkekleri kellikten mustarip olan genç doktor bu hamleyi karşılıksız bırakmadı, müstehzilikte hiç de aşağı kalmayarak Ülkü Bey'e gençliğinin çoktan geçtiğini hissettirdi.

Çok gergin bir muayene oldu. Tıp fakültesini kazanamamış, hadi ondan geçti, en uyduruk üniversitede, üç aylık sıradan bir seminer programına bile razı olduğu halde, bütün girişimlerine rağmen Amerika kıtasına ayak basamamış olan Ülkü Bey genç, sportmen ve boy boy sertifikalı doktora; doktor da onun aslan yelesi saçlarına ve hak edilmemiş kibrine sinir oldular.

İlaç firmalarının talebiyle verdiği konferanslarına öyle uzun uzadıya hazırlanmıyordu artık. Sanki çok anlamlı ve bilgi dolu şeyler söylüyormuş izlenimi verecek, ilaç firmasını memnun edecek kadar bir şeyler anlatmak yeterli geliyordu. Oysa eskiden gerçekten anlamlı bir şeyler söyleyebilmek için günlerce çalışırdı, hayallerinin taze olduğu zamanlarda. Ama uzunca bir süredir boş vermişti, sadece parasına bakıyordu. Bir taşra şehrinde eli yüzü düzgün bir konuşma yapmasının hiç de şart olmadığını düşünüyordu. Dinleyicinin ilgisini canlı tutmak yetiyordu ona, zaten daha fazlasını talep eden de yoktu. Bu nedenle makalelerine kadın bacakları, uçları görünmeyen iri göğüsler gibi taşra için cesur sayılabilecek, ama muhafazakârları da galeyana getirmeyecek resimler yerleştiriyordu.

Şimdi de, ne zaman elindeki ışıklı çubukla perdeye yansıttığı resimdeki kadın göğsünü işaret etse, şehrin öbür ucundaki tıp fakültesinden hocalarının zoruyla gelmiş tıp öğrencileri ve uyumak için konferans salonunu keşfetmiş, muayene sırası bekleyen nöropsikiyatri hastaları gözlerini açıyorlardı. Ülkü Bey dinleyicinin kaybolan ilgisini diriltmenin yolunun cinsellikten geçtiğini biliyordu ve bu bilgiyi yerli yerinde kullanıyordu.

Bu Karadeniz şehrinin uzun bir tarihe sahip Ruh Sağlığı Hastanesi'nin konferans salonunda bulunan bir bacağı kısa kürsü, sahnenin sağ tarafına, hafif yan duracak biçimde yerleştirilmişti. Böylece hem dinleyicileri, hem de arkadaki duvarı boydan boya kaplayan, **salonun bakım ve temizliğinden sorumlu hademe Kulaksız Ziya'nın** her konferans günü açıp toplamaktan nefret ettiği beyaz perdeyi rahatlıkla görebiliyordu.

Perde Ülkü Birinci için çok önemliydi. Çünkü *comic sans* karakteriyle ve iyice basite indirgemek amacıyla maddeler halinde yazdığı, zaten basit makalesini ve konuyla doğrudan ilgisi olmayan resimleri *power point* aracılığıyla bu perdeye yansıtıyordu. Makalelerinin madde başlarına en klişe işaretleri koymak da âdetiydi. Gizemli *chat* odalarında yazıştığı, bol bol erotik cümleler sarf etmekten müthiş zevk aldığı, manidar *nick name*'ler kullanan, cinsiyetlerinden asla emin olamadığı kişilere göz kırpması, öpücük türünden basit *smile*'ler göndermeye de bayılıyordu. *Chat* dilini tümüyle kapmış durumdaydı. Birçok tuhaf internet grubuna üyeydi. Elbette sahte bir fotoğraf gönderdiği, alabildiğine erotik *nick name*'li bu *chat* arkadaşları, *Reelde de buluşalım*, diye ısrar ediyorlardı.

Karısından boşandığından beri, bu buluşma tekliflerinin hiç değilse bir-ikisine evet demek aklından geçmiyor değildi. Gerçi, Selen Akbaş'ı kıl payıyla kaçırmış

olsa da, yakın çevresinde bulunan, çağları geçmek üzere olan yorgun kadınların ilgisi üstünden hiç eksilmiyordu. Gizemli internet dünyasının ne idüğü belirsiz cinsel karakterlerine ihtiyacı yoktu. Ama yine de çevresindeki kadınların ilgisi, içine ne zaman girdiğini bilemediği fantezi şeytanını yatıştıramaz olmuştu. Ekran başına geçtiğinde içinde uyanan şeytan onu sürekli kışkırtsa da, gerçekliğe adım atmaya çekiniyor, geceleri saatlerce ve sınırsızca, kendi tahayyül gücüne hayret ederek sohbet ettiği bu kişilerin sanal âlemde kalmasını tercih ediyordu.

Ülkü Bey için, pek de yaratıcı olmayan, ama kendini dolaysızca ortaya koymasını sağlayan **zebb** sözcüğünün *nick name* olarak seçtiği sanal âlem, ruhsal bir yalnızlığın pençesinde kıvrandığı gecelerde (yani sık sık) girdiği ve kendi varlığından fersah fersah uzaklaşıp bastırılmış arzularının derinliklerinde kaybolduğu, orada yeni bir Ülkü bulduğu gizemli ülkeydi. Bazen gün içinde, hem de çok ciddi kişilerle bir arada olduğu sıralarda bu gece âlemlerini hatırlıyor, *chat* odalarında seviyesiz erotik sohbetler yapmış olmaktan duyduğu utancın yüzüne yansıdığını sanıyor, eli ayağı titriyordu. Bu sabah da benzer bir şey yaşamış, sırtından aşağı ter akmış, gömleği sırlıslam olmuştu.

Korkuyordu çünkü. Gönderdikleri resimlerin kendilerine ait olmadığından emin olduğu, kim olabileceklerini tahmin bile edemediği bu profesyonel *chat'*çi arkadaşlarının *Reel* dedikleri gerçek dünyada, onlarla yüz yüze gelecek olursa bastırıldığı arzularını çıktıkları yere tıkıştırılmaktan; bir daha gerçek varlığına, ciddi, akademisyen, güvenilir kişi kimliğine dönememekten deli gibi korkuyordu.

Sallanan kürsüden başka, eski tozlu bir hoparlör ile denize bakan tek bir penceresi olmayan bu hastanenin dura dura kararmış flamasının, yerel sponsor firmaların

bez afişlerinin ve yıkanmaktan yıpranmış Türk bayrağının bulunduğu sahne, salonun büyüklüğüne oranla çok fazla dar olan kapıdan girince tam karşıdaydı. Yer yer çürümüş zemin tahtaları, budaklı parke desenli adi bir muşambayla kaplıydı. Çürük tahtaların kırılan uçları muşambayı delmeye başlamıştı artık, zemin pütür pütür olmuştu.

Hademe Kulaksız Ziya, zemin tahtalarını değiştirmenin pahalı olacağı anlaşılınca, **Başhekim Demir Demir**'in talimatıyla döşenen bu muşambaları silmekten nefret ediyordu. Hep konferansa beş dakika kala silmesi gerektiğini hatırladığı muşambalardaki deterjanlı su bir türlü kurumuyor, başhekimin ve konuk konuşmacıların düşme tehlikesi geçirdiği oluyordu. Hatta şehrin yerel televizyonları her etkinliği kayda almaya başladığından beri, bu konferanslara hamilik etmek konusunda yarışan **Büyükşehir Belediye Başkanı Tacettin Başusta** ile **Vali Muavini Hikmet Keleşoğlu**'nun kayıp düşme tehlikesi geçirdiği, birkaç kişinin de düştüğü oldu.

Bir keresinde konuk konuşmacı **başhekimin yatakhane arkadaşı Erdem Bakırcıoğlu**'ydu. Galatasaray Lisesi'nde okudukları yıllarda, aynı yatakhane, ranzada altlı üstlü yatarlar, geceleri okuldan kaçıp Beyoğlu'nun altını üstüne getirirlermiş. Başhekim Demir Demir ne zaman o yıllardan söz edecek olsa, *Beyoğlu'na şapkasız çıkmazdı*, klişesini kullanmadan edemiyordu. İstanbul'un yüzlerce kilometre uzağındaki bu şehirde, başhekimin gençlik anılarını dinlemiş herkes, o yıllarda Beyoğlu'na şapkasız çıkılmadığını, ikisi de birbirinden meşhur Löbon ve Markiz pastanelerinde dönemin kültür sanat hayatına yön vermiş önemli kişilerin sanat sohbetleri yaptıklarını, hatta bir keresinde başhekimin Markiz Pastanesi'nde üstat **Yahya Kemal**'in elini sıkma şerefine eriştiğini, aynı gün **Sait Faik**'i Elhamra Sineması'ndan çıkarken gördüğünü, bir başka gün cadde boyunca yü-

rürken adım adım takip ettiği **Ayhan Işık**'ın hakikaten çok *janti* bir adam olduğunu biliyordu artık, ama bu bilgiler kimse için bir şey ifade etmiyordu.

Zaten doğru da değildi, uydurmuştu başhekim. Gerçi Ayhan Işık'ı şöyle bir uzaktan gördüğü doğrudu. Ama Galatasaray'da talebe olduğu yıllarda, Sait Faik ve ya Yahya Kemal'in edebiyat tarihindeki yeri hakkında bir şey bildiği yoktu. Her ikisinin de yakın zamanlara kadar yaşadığını zanneden başhekim, Sait Faik'le Yahya Kemal'in Beyoğlu'nda boy gösterdikleri yıllarda, *Anteke* dediği Antakya'da ilkokulu okuyordu.

Başhekimin yatakhane arkadaşı Erdem Bey uzun yıllar TCDD Genel Müdürlüğü yapmış, emekli bir bürokrattı. *Tren Yolculuklarının Ruh Sağlığına Faydaları* gibi saçma sapan bir konu hakkında konuşmak için, bizzat başhekim tarafından davet edilmişti. Başhekim Demir Bey tren yolculuklarının ruh sağlığına faydalı olabileceğini aklından bile geçirmiş değildi, ama arkadaşına bu konuyu öneren bizzat kendisi oldu. Çünkü sık sık arayıp soran, ne zaman İstanbul'a yolu düşse mükemmel bir ev sahipliği yapan, her yılbaşında kart atmayı ihmal etmeyen bu vefalı yatakhane arkadaşına, *Ne günlerdi azizim, Beyoğlu'na şapkasız çıkılmazdı!* cümlesiyle eski günleri yâd etsinler diye, masrafları hastanenin döner sermayesinden karşılanmak üzere jest yapmak istemişti. Bir konferans konusu bulması gerekince, aklına bir demiryolcunun Ruh Sağlığı Hastanesi'nde anlatabileceği başka bir konu gelmedi.

Başhekim Demir Demir hastanenin döner sermayesine tenezzül etmeyip yatakhane arkadaşını ve değerli eşini doğrudan evine de davet edebilirdi elbette, ama **karısı Sevim Demir** evde yatılı misafir istemiyordu. Daha hemşirelik yüksekokulunda talebeyken Demir Bey'le evlenip mesleğini başlamadan bırakan Sevim Hanım, obse-

sif kompülsif kişilik bozukluğundan mustarıptı. Evde yabancıların dokunduğu her yeri, Ankaralı olduğu için *Ozonlu su* dediği çamaşır suyuyla silmeden rahat edemiyor, bu nedenle yalnızca yatılı misafir değil, gündüzlü misafir de istemiyordu. Ama gerek başhekimin mevkii, gerek Sevim Hanım'ın geniş eş dost çevresi nedeniyle sık sık misafir ağırlamak zorunda kalıyorlardı. O zaman şehrin geleneklerine, örf ve âdetlere tümüyle aykırı olduğunu bile bile, ağır misafirlerini sahildeki beş yıldızlı **Elmas Otel**'in medarı iftiharını **Sultan Restaurant**' ta, hafifleri sahil boyunca uzanan Atatürk Bulvarı'nın en şık mekânı olan, üstüne gülsuyu ve hindistancevizi serpilerek servis edilen sumuhallebisiyle meşhur **Üçkardeşler Pastanesi**'nde ağırlıyorlardı.

Sevim Hanım'ın durumu vahimdi, temizlik saplantısı giderek ilerlemişti. Başhekim her akşam evine geldiğinde, daha antrede üstünü başını çıkarıyor, çamaşırlarıyla kalıp doğru banyoya gidiyordu. Buna öyle alışmıştı ki, karısının evde olmadığı zamanlarda bile, bu alışkanlık ona engel oluyor; üstü başıyla değil yatak odasına girmek, soyunmadan içeriye bir adım bile atamıyordu. Durumun ciddiyetinin ne yazık ki o da farkında değildi. Her ne kadar dışarıdayken temizlikle ilgili bir sorun yaşamasa da, evine adım attığı anda, tıpkı karısı gibi davranıyordu. Ama bunu bir sorun olarak görmediği için, karısına tedavi falan önerdiği yoktu.

Birkaç yıl önce, ülkenin az sayıdaki ruh sağlığı hastanelerinden birinin en üst düzey yöneticisi olarak, eşiyile birlikte, İstanbul'da düzenlenen bir psikiyatri kongresine katıldı. Üç günlük kongre süresi içinde, İstanbul kazan oldu, Sevim Hanım kepece. Elinden kolonyalı mendil düşmeyen kadının gitmediği ne Kapalıçarşı kaldı ne Ulus Pazarı. Sevim Hanım dokunduğu her nesneden sonra ellerini yıkamak için dayanılmaz bir arzu duymuş

olsa da, alışveriş tutkusu benliğini ele geçirmişti, eve döndüğünde her birini parmak ucuyla tutarak makineye atıp yıkadığı bir yığın giysi, hevesini aldıktan sonra sağa sola dağıttığı ayakkabı, çanta, kemer, incik boncuk vesaire satın aldı. Başhekim Demir Bey ise oturularda uyukladı, aralarda eski dostlarla sohbet etti, böyle böyle oyalandı. Kongrenin, Sevim Hanım'ın Pangaltı İnci Pasajı'ndaki bir dükkândan *Louis Vuitton* taklidi çanta alma-ya gitmeyi tercih ettiği üçüncü gününü yatakhane arkadaşı Erdem Bey'e ayırdı.

Erdem Bey, başhekimi Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nin kapısından aldı, eşi sağlık sorunları nedeniyle onlara katılmadığı için özür diledi, yürüye yürüye Hilton Otel'i'nin şık restoranlarından birine gittiler. Kendisini her zaman olduğu gibi çok iyi ağırlayan emekli bürokratin otelde gördüğü itibar başhekimin dikkatinden kaçmamıştı. Bu nedenle arkadaşına biraz da kendi forsunu ve inceliğini göstermek istemiş; sıradan bir odayla arasındaki fiyat farkını cebinden ödeyerek Elmas Otel'de bir süit ayırtmış; o tarihlerde elektronik bilet henüz yaygınlaşmamış olduğu için bir seyahat acentesinden aldıracağı, gidiş-dönüş uçak biletine, siyah mürekkepli dolmakalemle *Aziz dostuma, sabırsızlıkla beklediğimi bildirerek*, cümlesini yazdığı bir notu iştirip göndermişti.

Erdem Bakırcıoğlu'nun karısı Bedia Hanım davet edildiği halde gelememişti. Çok yaşlıydı kadın, kocasından on altı yaş büyüktü, yetmiş beş yaşındaydı ve en büyük korkusu yollarda ölmektir. Bu nedenle yirmi küsur senedir oturdukları Tarabya'dan kalkıp karşıya geçemez, çocukluğunu yaşadığı o cânım Kanlıca'ya veya ömrünün en dramatik anlarını geçirdiği, kapısını saran olağanüstü sarmaşık gülü nedeniyle **Sarmaşık Güllü Yalı** diye bilinen, Bülbülderesi'ndeki yalıya bile gidemez olmuştu. Çok nadir dışarı çıkıyordu. Bu nedenle eşine refakat ede-

medi, *Başhekim Demir Bey'e ve zarif eşi Sevim Hanım'a selamlarını sevgilerini iletmele ve kabul buyurmaları ricasıyla* bir hediye göndermele yetindi.

Başhekim odacısına gıcır gıcır yıkattığı makam arabasıyla arkadaşını havaalanından aldı, otele götürüp yerleştirdi. Emekli bürokrat, Sultan Restaurant'ta yenen ve faturası tabii ki döner sermayeye kesilen akşam yemeği sırasında, karısının gönderdiği hediyeyi Sevim Hanım'a takdim etti. Hediyein ebadını görünce içinden gümüş bir resim çerçevesi çıkacağını sanan Sevim Hanım, sevinçle açtığı paketten solgun renkli, çerçevesiz bir ***Kucağında Bebek İsa'yı Taşıyan Meryem Ana*** ikonası çıkınca hiç de memnun olmadı, ama nezaketinden bir şey belli etmedi.

Başhekimin değerli eşine bu incelikli hediyeyi gönderen Bedia Hanım antikaya çok düşkün bir kadındı, evlerine düzenli olarak müzayede katalogları gelirdi. Antikalar ve yalılar hakkında ilmek ilmek ördüğü geniş bir kültürü vardı. Bu kültürü küçük yaşlarda edinmeye başlamıştı. Babası **Kanlıca'nın meşhur yoğurtçularından Mandıracı Hulki**'ydi.

Kanlıca sırtlarında on beş inekten oluşan bir ahır, denize inen sokaklardan birinde yoğurt ve peynir imalathanesi bulunan Mandıracı Hulki, bu işe daha çocuk sayılacak bir yaştaiken, İngiliz işgali sırasında başlamıştı. Anadolu'nun ateş içinde yandığı zamanlarda bile, Osmanlı'nın burnu yere düşse katiyen almaz ailelerinin süt, yoğurt, peynir ihtiyacını eksiksiz karşılamış; hatırı sayılır miktarda para kazanmış; **Varlık Vergisi** sırasında devlete borcunu ödeyemeyince malları haraç mezat satılan azınlıklardan, **Sirkeci Nemlizade Han**'da, tek göz bir odada, damla sakızından kapı menteşesine, tarım ilacından dantel kukasına kadar her türlü dikkat çekmez malın ithalatını yapan **Sefarad Yahudisi Rifat Mustaki**'nin ufak ama şirin yalısını kapmayı başarmıştı.

Tam bir Türk işi inşaat klasiği olan hastane binası, aylar süren tadilatın sonunda hizmet vermeye başladı. Ama nihayet yeni haline uyum sağlamıştı ki, bu kez devlet fikir değiştirdi. Burası sadece ruh sağlığı hastanesi olsun, demildi. Hadi, yeni baştan tadilatlar yapıldı, oraya buraya merdivenler, bazı bölümlere gidebilmek için ara geçişler eklenirdi, artık binada bulunmalarına gerek kalmayan poliklinikler, laboratuvarlar, ameliyathaneler ve daha bir sürü bölümü iptal edildi; derken Çetin Kamsız'ın eseri içinden çıkılmaz bir labirent haline geldi...

Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi, inanılmaz bir hızda seyreden, durmadan kendini çoğaltarak gelişen bir roman. Mekân ve zaman sınırı tanımayan, bir ucu 19. yüzyılda, bir ucu günümüzde yazınsal bir Türkiye panoraması. Şaşırtıcı bir öykünün bittiğinin sanıldığı yerde, okuru olmadık bir öyküyle yeniden afallatan bir "Tosun manzaraları" kitabı.

Ayfer Tunç bu kez, Karadeniz'in küçük bir kentinde denize sırtını dönmüş bir akıl hastanesinden yola çıkarak akıllara durgunluk veren kişilerin yaşam zincirlerinden müthiş eğlenceli bir roman örüyor. *Yalan Yanlış*, yaklaşık yüz yıllık bir kesitte, siyasal ve toplumsal dönüşüm noktalarının insanların yaşamlarında bıraktığı izleri sürüyor.

Yalan Yanlış'ı soluk soluğa okurken, Türkiye'nin bütün hallerini yaşayacak, belki de insanlığın ortak hikâyesyle yüz yüze geleceksiniz.

#soyaltarih #türkiyepanoraması #insanmanzaraları #akılhastanesi #siyasaldönüşüm

Kapak resmi: Kerem Yeğin

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

roman

ISBN: 978-975-07-2212-7

9 789750 722127